

Nicole Denarie, Rdečelaska s kito, 2017

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje September 2025

Mentor in znanje št. 5/2025

O vnosu podatkov in priklicu

Pozdravljene mentorice in mentorji,

pričenja se 42. študijsko leto Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in zdaj je pravi čas, da se znova lotimo vprašanja *Kako se učim na univerzi?* »Pa saj to že znamo«, boste dejali. »Pa saj to naši starejši študenti/ke tudi znajo.« Razumljivo, toda mnogi smo se tehnik učenja učili predvsem sami, izkustveno. A zmeraj je moč pomniti bolje, prepletati podatke bolje, učiti se uspešneje.

Tehnike dejavnega priklica pomagajo, da se učimo bolje

Dejavni priklic pomeni, da dejavno izbrskamo podatke, ki smo si jih naložili v možgane. Torej gre manj za nalaganje in bolj za priklic podatkov. Nekateri to že dolgo veste. Saj se spominjate latinskega izreka *Repetitio mater studiorum est* (ponavljanje je mati učenja). Učenje krepi vaja, nenehno ponavljanje, nenehni priklic. V nekem preizkusu so tisti, ki so opravili poskusni test teden dni pred glavnim testom, slednjega opravili 30 odstotno bolje kot drugi. Tudi pet tednov kasneje so bili 15-30 % uspešnejši od drugih.

Kako se podatki prepletejo ?

Mnogi med nami se spominjamo, kako smo barvali dele besedila in si nalagali v možgane vse več podatkov. A bolje bi bilo podatke naložiti le delno, nato pa jih, tako za vajo, čim prej priklicati. Tako se gradi semantična mreža, ki vzpostavlja pomenske odnose med koncepti. Hkrati z nalaganjem podatkov pa si ustvarimo tudi poti priklica, ki jih je moč aktivirati kadarkoli.

Oglejmo si primer zapiskov iz biologije

- Sistem prenaša vodo.
- Iz korenin v listje.
- Iz listov voda izpuhteva.

Vprašanja:

Kaj je splošna funkcija sistema?

Kako poteka?

Vsakič, ko naložimo podatke, utremo tudi *poti za njihov priklic -vprašanja*. Ko smo vprašanja ustvarili, zapiske odložimo. Vprašanja so lahko le v mislih, a lahko jih tudi zapišemo in poskušamo nanje odgovoriti. Posamezen problem povežemo z življenjskim vprašanjem. Nazadnje snov »obvladamo«.

V eni od prejšnjih številčk *Mentor in znanje* smo zvedeli več o metodi zapisovanja predavanj, imenovani Cornell, ker so jo uporabljali na univerzi Cornell že pred več kot sto leti. Oglejte si jo znova:

[utzo/publikacije](#)

Pomemben je ritem

Nalaganje podatkov ne gre v nedogled. V nekem trenutku smo na vrhu svojih zmožnosti, nato strmo pademo. Pomembno je, da ustvarimo ritem: nalaganje, priklic, nalaganje, priklic ... Mentorji/ce, še posebno jezikovnih študijskih krožkov, dobro vemo, da je menjava potrebna, saj receptivne veščine zamenjamo s produktivnimi, kadarkoli zaznamo, da so naši starejši študenti utrujeni.

Pa še moj primer pomnjenja in priklica naučenega. Nedavno smo v Slovenj Gradcu izvedli delavnico za mentorje na temo, s katero se družim že desetletja. Iznenada se mi je zazdelo, da imam prazno glavo, da si temeljnih konceptov ne morem zapomniti. Tema je bila, *kako razumeti in obvladati težavne študente*.

Zapisek

- Mentor vzpostavi pozitivno ozračje v skupini.
- Mentor vzdržuje psihološko varnost študentov v skupini.

Vprašanja

Kaj je pozitivno ozračje?

Je takšno ozračje pomembno za študente/ke, za mentorja/ico in če da zakaj?

Kdaj smo v študijski skupini psihološko varni?

Kako se počuti študent/ka, kadar je temu tako?

Kaj pomeni psihološka varnost za mentorja/ico?

Kako mentor/ica vzdržuje psihološko varnost?

Kakšne vrste težavnih študentov/k poznamo?

Kaj narediti, da ne rušijo varnega ozračja?

Sami sebi odgovorimo na ta in druga vprašanja. Tako bolje priključimo dejstva v spomin in jih bolje pomnimo.

Pa lep pozdrav.

Dušana Findeisen